

Jaarverslaggeving 2016

Stichting ViVa! Zorggroep

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1 Jaarrekening 2016

1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2016	4
1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2016	5
1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2016	6
1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling geconsolideerde jaarrekening	7
1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2016	20
1.6	Overzicht materiële vaste activa ultimo 2016	30
1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016	31
1.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2016	32
1.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2016	47
1.10	Enkelvoudige resultatenrekening over 2016	48
1.11	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	49
1.12	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016	51
1.13	Overzicht materiële vaste activa ultimo 2016 (enkelvoudig)	59
1.14	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (enkelvoudig)	60
1.15	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2016	61

2 Overige gegevens

2.1	Nevenvestigingen	67
2.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	67

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-16 €	31-dec-15 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	87.971.529	89.377.723
Totaal vaste activa		<u>87.971.529</u>	<u>89.377.723</u>
Vlottende activa			
Vorraden	2	125.475	124.244
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	669.777	827.139
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	373.489	2.437.696
Debiteuren en overige vorderingen	5	7.280.547	9.011.396
Liquide middelen	6	8.071.501	8.048.888
Totaal vlottende activa		<u>16.520.789</u>	<u>20.449.363</u>
Totaal activa		<u><u>104.492.318</u></u>	<u><u>109.827.086</u></u>
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal		1.050	1.050
Bestemmingsreserves		-16.757.203	-14.363.207
Bestemmingsfondsen		29.681.309	31.748.272
Algemene en overige reserves		10.004.763	10.024.741
Aandeel derden		187.107	437.875
Totaal groepsvermogen		<u>23.117.026</u>	<u>27.848.731</u>
Vorzieningen	8	4.372.924	1.760.836
Langlopende schulden (nog voor meer dan 1 jaar)	9	50.006.579	53.085.593
Kortlopende schulden (ten hoogte van 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	4	64.066	812.643
Overige kortlopende schulden	10	26.931.723	26.319.283
Totaal kortlopende schulden (ten hoogte van 1 jaar)		<u>26.995.789</u>	<u>27.131.926</u>
Totaal passiva		<u><u>104.492.318</u></u>	<u><u>109.827.086</u></u>

1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

	Ref.	2016 €	2015 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	122.993.698	126.531.933
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	14	15.414.405	12.233.736
Overige bedrijfsopbrengsten	15	10.905.626	10.036.183
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>149.313.729</u>	<u>148.801.852</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	112.324.875	109.249.588
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	7.438.228	7.427.652
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	18	-	6.058
Overige bedrijfskosten	19	31.363.040	31.287.369
Som der bedrijfslasten		<u>151.126.143</u>	<u>147.970.667</u>
BEDRIJFSRESULTAAT:		-1.812.414	831.185
Financiële baten en lasten	20	-2.571.822	-2.656.814
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		<u>-4.384.236</u>	<u>-1.825.629</u>
Resultaat derden		-96.701	-99.937
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-4.480.937</u></u>	<u><u>-1.925.566</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve Wmo		-1.210.973	-1.841.743
Reserve aanvaardbare kosten Zvw		-1.363.545	-996.346
Bestemmingsreserve JGZ en CJG		180.522	-21.449
Reserve aanvaardbare kosten Wlz		-2.066.963	1.142.895
Algemene / overige reserves		-19.978	-208.923
		<u><u>-4.480.937</u></u>	<u><u>-1.925.566</u></u>

1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

	Ref.	2016		2015	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			-1.812.414		831.185
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	17	7.438.228		7.427.652	
- bijzondere waardeverminderingen		-		6.058	
- mutaties voorzieningen	8	2.612.088		-188.048	
- correctie lucky buy (non cash)		-209.616		-	
- boekwaardeverlies activa		-		22.983	
			9.840.700		7.268.645
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	2	-1.231		12.425	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's	3	157.362		-68.363	
- vorderingen	5	1.730.849		-3.410.755	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort	4	1.315.630		1.291.258	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	10	657.485		-356.188	
			3.860.095		-2.531.623
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>			11.888.381		5.568.207
Ontvangen interest	20	20.496		16.896	
Betaalde interest	20	-1.444.650		-1.486.255	
Financial lease	20	-1.147.668		-1.187.455	
			-2.571.822		-2.656.814
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			9.316.559		2.911.393
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	-6.034.862		-3.330.048	
Desinvesterings materiële vaste activa	1	2.828		-	
Verwervingen deelnemingen		-137.850		-	
Overige mutaties		-		51	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-6.169.884		-3.329.997
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	9	-		15.100.000	
Aflossing kasgeldfaciliteit	9	-		-9.825.000	
Aflossing financial lease	9	-350.304		-328.441	
Aflossing langlopende schulden	9	-2.773.758		-2.647.924	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-3.124.062		2.298.635
Mutatie geldmiddelen			22.613		1.880.031
Stand geldmiddelen per 1 januari	6		8.048.888		6.168.857
Stand geldmiddelen per 31 december	6		8.071.501		8.048.888
Mutatie geldmiddelen			22.613		1.880.031

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De verwerking van de financial lease van door ViVa! Zorggroep gehuurde panden is gecorrigeerd op de kasstroom uit operationele activiteiten. In 2016 heeft ViVa! Zorggroep het minderheidsbelang van Zorgbalans in JGZ (49%) overgenomen van Zorgbalans. Hierbij is alleen afgerekend over de vrije reserves. De aldus achtergebleven bekleemde reserves zijn verslaggevingstechnisch verantwoord als 'lucky buy'. Het kasstroomoverzicht is hiervoor gecorrigeerd voor zover hierbij geen sprake is geweest van een geldstroom. Voor de ontvangen en betaalde interest en de financial lease zijn de resultaatposten in het kasstroomoverzicht opgenomen. De werkelijke kasstromen wijken beperkt af.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1.4.1 Algemeen

Verslaggevende entiteit en relatie met moedermaatschappij

Stichting ViVa! Zorggroep (hierna ViVa! Zorggroep) is statutair gevestigd in de gemeente Heemskerk, met adres 1951 AR Velsen-Noord, Parlevinkerstraat 23 en is geregistreerd onder KvK-nummer 34184520.

ViVa! Zorggroep heeft ten doel het (doen) bevorderen, (doen) verlenen en (doen) organiseren van gezondheidszorg in de ruimste zin van het woord.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016 dat is geëindigd op 31 december 2016.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

ViVa! Zorggroep heeft in 2015 en 2016 een negatief resultaat gerealiseerd. Het negatieve resultaat 2016 is deels het gevolg van incidentele posten zoals het treffen van een voorziening voor de afwikkeling van de ORT-claims. De resultaatontwikkeling in 2015 en 2016 heeft ertoe geleid dat ViVa! Zorggroep onder verscherpt toezicht van haar banken is komen te staan. Daarnaast heeft het negatieve resultaat van 2016 ertoe geleid dat ViVa! Zorggroep niet aan al haar convenantratio's heeft voldaan in 2016.

ViVa! Zorggroep heeft begin 2017 een herstelplan opgesteld met als doelstelling het realiseren van een duurzame resultaatverbetering. In het herstelplan wordt uitgegaan van een positief resultaat voor 2017. In augustus 2017 heeft ViVa! Zorggroep een geactualiseerde prognose voor geheel 2017 opgesteld waaruit blijkt dat ViVa! Zorggroep naar verwachting 2017 met een positief resultaat zal afsluiten. Tevens heeft ViVa! Zorggroep een liquiditeitsprognose opgesteld voor 2017 en 2018 waarin ViVa! Zorggroep verwacht dat zich gedurende deze jaren geen liquiditeitstekort zal voordoen. Op grond van de gerealiseerde tussentijdse resultaten 2017, de positieve resultaatprognose voor geheel 2017 en de verwachte positieve liquiditeitsontwikkeling heeft ViVa! Zorggroep van al haar banken een waiver ontvangen voor het niet voldoen aan de convenantratio's ultimo 2016.

ViVa! Zorggroep heeft op grond hiervan haar jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Stelselwijziging

ViVa! Zorggroep heeft er voor gekozen om met ingang van het boekjaar 2016 geen voorziening groot onderhoud meer toe te passen in haar jaarrekening. Zij heeft er voor gekozen de uitgaven aan groot onderhoud, voor zover deze levensduur verlengend zijn, te activeren als materieel vast actief. Uitgaven aan groot onderhoud die niet levensduur verlengend zijn, worden direct ten laste van het exploitatieresultaat gebracht. Alle uitgaven aan groot onderhoud voor de boekjaren 2010 tot en met 2016 zijn, onder aftrek van de reguliere afschrijvingen, met terugwerkende kracht op basis van deze nieuwe grondslag verantwoord. In de jaarrekening 2016 is dit verwerkt als stelselwijziging.

Uit oogpunt van verslaggeving staat de toepassing van de voorziening groot onderhoud in algemene zin al langer ter discussie voor de zorgsector omdat deze voorziening en de nieuwe wijze van vergoeding voor de vastgoeduitgave minder goed samengaan. Daarnaast zijn er voor ViVa! Zorggroep een aantal praktische redenen om geen voorziening groot onderhoud meer toe te passen. Ten eerste heeft ViVa! Zorggroep met ingang van 1 januari 2017 nieuwe software voor haar financiële administratie (inclusief activaregistratie) in gebruik genomen. Gezien de noodzakelijke conversie van de activa gegevens ligt het voor de hand om hierbij tegelijkertijd de activagegevens volgens de nieuwe grondslag mee te nemen in deze conversie. Daarnaast heeft ViVa! Zorggroep in het tweede halfjaar van 2016 haar meerjarenonderhoudsplanung geactualiseerd. Het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan is zodanig ingericht dat goed wordt aangesloten bij de toepassing van de nieuwe grondslag.

Het cumulatief effect op het eigen vermogen ultimo 2016 bedraagt € 3.026.422 positief. Het effect op het resultaat 2016 is € 11.590 negatief. Voor de vergelijkende cijfers betekent dit een positief effect op het eigen vermogen van € 3.038.011 evenals een positief effect van € 37.098 op het resultaat in 2015. Het cumulatief effect op het eigen vermogen per 1 januari 2015 heeft € 3.004.210 positief bedragen. De ter vergelijking opgenomen cijfers van balans en resultatenrekening van het voorgaande jaar zijn aangepast aan het nieuwe stelsel.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers 2015 zijn aangepast voor wat betreft de doorgevoerde stelselwijziging met betrekking tot de uitgaven voor groot onderhoud. De cijfers van De Marke zijn verwerkt in de vergelijkende cijfers (2015) conform het 'pooling of interest' principe. Tevens hebben er aanpassingen in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden voor presentatiedoelinden.

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of verplichting. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting.

Gebruik van schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- De waardering van de grond tegen actuele waarde;
- De toepassing van afschrijvingstermijnen van vaste activa op basis van de economische levensduur;
- De waardering van de voorzieningen.

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening van ViVa! Zorggroep omvat de financiële gegevens van ViVa! Zorggroep en haar dochtermaatschappijen, andere groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover centrale leiding bestaat. Dochtermaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming (en/of een of meer van haar dochtermaatschappijen) meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen, of meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en zodanig kunnen worden uitgeoefend dat ze daardoor de onderneming meer of minder invloed verschaffen.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van ViVa! Zorggroep. Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van ViVa! Zorggroep.

Consolidatiemethode

De posten in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij een transactie waarbij de rechtspersoon een niet-100%-belang heeft in de verkopende groepsmaatschappij, wordt de eliminatie uit het groepsresultaat pro rata toegerekend aan het minderheidsbelang op basis van het aandeel van de minderheid in de verkopende groepsmaatschappij. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht binnen het groepsvermogen. Indien de aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen, dan wordt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder gebracht, tenzij en voor zover de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor zijn rekening te nemen. Het aandeel van derden in het resultaat wordt afzonderlijk als laatste post in de geconsolideerde resultatenrekening in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen de vennootschappen die tot de groep behoren. Dit betreft de volgende vennootschappen met de volgende kernactiviteiten:

- Sensia B.V. te Beverwijk (100%), leverancier van zorgdiensten, m.n. aan ViVa! Zorggroep;
- ViVa! Vast B.V. te Beverwijk (100%), exploitant van (wijk)gezondheidscentra;
- Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. te Beverwijk (100%), met als doel jeugdgezondheidszorg;
- Centrum voor Jeugd & Gezin Kennemerland B.V. te Beverwijk (51%), met als doel ondersteuning van jeugd en gezin.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap. De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare transactiekosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen voor het gedeelte van de negatieve goodwill dat niet hoger is dan de reële waarde van de identificeerbare niet monetaire activa, het gedeelte dat daar bovenuit komt wordt direct ten gunste van het resultaat gebracht. De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Medio 2016 zijn Stichting ViVa! Zorggroep en Stichting Zorgcentrum voor ouderen De Marke en Stichting Vastgoed, Wonen Welzijn en Zorg De Marke juridisch gefuseerd. Bij deze fusie zijn de activa en passiva verkregen onder algemene titel. Voorts is overeengekomen dat de financiële gegevens van de verdwijnende rechtspersonen met ingang van 1 januari 2016 in de jaarrekening van de verkrijgende rechtspersoon worden verantwoord. Het laatste boekjaar van de verdwijnende rechtspersoon is geëindigd op 31 december 2015. In de jaarrekening 2016 van ViVa! Zorggroep zijn om die reden de vergelijkende cijfers aangepast, als ware de fusie reeds per 1 januari 2015 geëffectueerd (conform pooling of interest methode).

De financiële impact van de fusie met De Marke kan als volgt worden weergegeven:

	ViVa! Zorggroep (excl. De Marke)	De Marke	ViVa! Zorggroep (incl. De Marke)
Eigen vermogen 1/1/2015	24.607.982	2.035.959	26.643.941
Resultaat 2015	-2.299.435	473.869	-1.825.566
Eigen vermogen 31/12/2015	22.308.547	2.509.828	24.818.375

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Verder is ook het groepshoofd ViVa! Zorggroep aan te merken als verbonden partij. Vanuit ViVa! Zorggroep vindt het bestuur van de organisatie plaats.

De bestuurder van ViVa! Zorggroep heeft een aantal nevenfuncties waarbij hij optreedt op (gezamenlijk) bestuurder of toezichthouder.

Deze nevenfuncties zijn hieronder gerecapituleerd:

- Stichting Else - gezamenlijk bestuurder
- Else B.V. - commissaris
- Vereniging Bedrijfstak Zorg regio Kennemerland, Amstelland en de Meerlanden - gezamenlijk bestuurder
- Stichting Bureau VBZ - gezamenlijk bestuurder
- Stichting Nieuw Akerendam - gezamenlijk bestuurder
- Stichting Gouden Dagen Fonds - toezichthouder
- Stichting RegioPlus Arbeidsmarkt zorg en welzijn - gezamenlijk bestuurder
- Stichting Wijkgezondheidscentrum Velsbroek - gezamenlijk bestuurder
- Stichting Gezondheidscentrum Broekpolder - gezamenlijk bestuurder

Aangezien geen sprake is van overwegende zeggenschap vindt geen consolidatie van voornoemde verbonden partijen plaats.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten opgenomen in de jaarrekening van ViVa! Zorggroep omvatten vorderingen en overlopende activa, liquide middelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, kortlopende schulden en overlopende passiva alsmede afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de resultatenrekening.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedpijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitopslagen.

De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico wordt gemitigeerd. De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverente- methode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met de resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

Bij de eerste opname worden de afgeleide financiële instrumenten opgenomen tegen reële waarde. Na eerste waardering worden de afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast. Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast en het afgeleide financiële instrument betrekking heeft op afdekking van de specifieke risico van de toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de resultatenrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de resultatenrekening verwerkt. Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de resultatenrekening. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting, wordt de kostprijs van dit actief aangepast met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt.

De stichting documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van effectieve hedges respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges. Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer de instelling niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de resultatenrekening gebracht. ViVa! Zorggroep bepaalt op elke balansdatum de mate van ineffectiviteit van de combinatie van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie (de hedgerelatie). De mate van ineffectiviteit van de hedgerelaties wordt vastgesteld door de vergelijking van de kritieke kenmerken van het afdekkingsinstrument met de afgedekte positie in de hedgerelatie. Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, aan elkaar gelijk zijn (geweest), is geen sprake (geweest) van ineffectiviteit. Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, niet aan elkaar gelijk zijn (geweest), is sprake (geweest) van ineffectiviteit. In dat geval wordt de mate van ineffectiviteit vastgesteld door de verandering in reële waarde van het afdekkingsinstrument te vergelijken met de verandering in reële waarde van de afgedekte positie. Indien sprake is van een cumulatief verlies op de hedgerelatie over de periode vanaf eerste verwerking van het afdekkingsinstrument tot aan balansdatum, wordt deze ineffectiviteit (het verlies) direct in de resultatenrekening verwerkt. ViVa! Zorggroep maakt gebruik van een renteswap als afgeleid financieel instrument om de rentevariabiliteit van een opgenomen lening af te dekken (effectieve hedgerelatie). Voor dit instrument wordt kostprijs hedge accounting toegepast teneinde het resultaat van de renteswap en de afgedekte positie gelijktijdig in de resultatenrekening te verwerken.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan de stichting toekomstig bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de leiding van de stichting van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren. Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de resultatenrekening verantwoord.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Negatieve goodwill - 'Lucky Buy'

Negatieve goodwill (i.c. het meerdere van het belang in de reële waarden van de identificeerbare activa en verplichtingen op de overnamedatum boven de verkrijgingsprijs) wordt als een afzonderlijke overlopende passiefpost opgenomen. Indien de negatieve goodwill geen betrekking heeft op verwachte toekomstige verliezen en lasten die betrouwbaar op de overnamedatum kunnen worden vastgesteld wordt het gedeelte dat niet hoger is dan de reële waarden van de identificeerbare niet-monetaire activa stelselmatig ten gunste van de resultatenrekening gebracht naar rato van het gewogen gemiddelde van de resterende gebruiksduur van de verworven afschrijfbaar vaste activa en wordt het gedeelte dat hoger is dan de reële waarden van de identificeerbare niet-monetaire activa onmiddellijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

In 2016 heeft ViVa! Zorggroep het minderheidsbelang van Zorgbalans in JGZ (49%) overgenomen van Zorgbalans. Hierbij is alleen afgerekend over de vrije reserves. De aldus achtergebleven beklemde reserves zijn verslaggevingstechnisch verantwoord als 'lucky buy'. De aldus gerealiseerde meerwaarde is in 2016 ten gunste van het resultaat gebracht.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa, met uitzondering van grond, worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en de overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. Grond wordt gewaardeerd tegen actuele waarde. De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. Sinds 2009 is sprake van een overgangsfase voor de bekostiging van de materiële vaste activa die tot op heden in aanmerking komen voor integrale nacalculatie. Het in beginsel risicoloze bekostigingssysteem is vanaf 2012 geleidelijk vervangen door een systeem van prestatiebekostiging. Kapitaallasten moeten voortaan gedekt worden via een component in de integrale tarieven. Hierdoor ontstaan nieuwe risico's voor het vastgoed, zoals exploitatierisico's (leegstand, onderbezetting), boekwaarderisico's (marktontwikkeling) en het risico van afwaardering bij exploitatieverliezen (impairment). Afschrijvingstermijnen worden om deze reden vanaf 2011 op de economische levensduur gebaseerd en niet meer op de oude bekostigingssystematiek. Voor nu nog nacalculerbare huurcontracten van vastgoed treedt ook een bezettingsrisico op.

Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Er wordt geen rekening gehouden met restwaarden. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Grond 0%
- Kunstwerken 0%
- Bedrijfsgebouwen en terreinen 2% - 10%
- Machines en installaties 5% - 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting 10% - 25%

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen op grond van een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële vaste activa

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de stichting gehanteerd. Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens op de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de stichting echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de stichting ten behoeve van de deelneming.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord. Een bijzonder waardeverminderingverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode.

In de gehanteerde impairmentstudies worden financiële kasstroomprojecties (discounted cashflow) gemaakt, uitgaande van integrale exploitaties, dus van vastgoed én zorg. Toekomstige externe ontwikkelingen, met name vanuit de overheid gedreven, en de wijze waarop ViVa! Zorggroep inspeelt op deze ontwikkelingen, zijn zo goed als mogelijk ingeschat. Hiernaast zijn meerdere scenario's doorgerekend om de validiteit en sensitiviteit van de uitkomsten te toetsen. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als er sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindering voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

ViVa! Zorggroep heeft impairmentanalyses uitgewerkt met een horizon tot en met 2050. De uitkomst van deze analyse is dat er ultimo 2016 geen indicatie is voor een bijzondere waardevermindering voor ViVa! Zorggroep als geheel. Aan de impairment analyses liggen de volgende veronderstellingen en schattingen ten grondslag:

- een gehanteerde WACC van 5,8%
- een gehanteerde restwaarde van 0%
- een meerjarenraming van de operationele kasstromen inclusief financieringslasten tot en met 2050
- een bedrijfswaardeberekening uitgaande van het totaal van de organisatie, dus inclusief zorg en vastgoed
- verhuur van wooneenheden die vrijkomen als gevolg van overheidsbeleid (scheiden wonen en zorg)

De bedrijfswaarde bedraagt op basis van voorgaande veronderstellingen € 151,9 mln. Hier staat een boekwaarde van de vaste activa tegenover van € 88,0 mln ultimo 2016. Er resteert een marge van € 63,9 mln. Bij een WACC van 7,0% komt de bedrijfswaarde uit op € 133,4 mln. Er resteert dan een marge van € 45,4 mln.

De invloed van het resultaat 2016 op de impairment berekeningen is beperkt doordat het resultaat 2016 sterk is beïnvloed door incidentele posten zoals de ORT-voorziening en het opnemen van de reservering voor meeruren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop van voorraden worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde. Deze opbrengstwaarde is bepaald op basis van een berekening waarbij is uitgegaan van een fictief ontslag per balansdatum van alle op balansdatum nog lopende trajecten. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Bestemmingsreserves hebben het karakter van posten die zijn gevormd vanwege beleidsmatige keuzes van de instelling. Bestemmingsfondsen worden gevormd voor posten waar een externe verplichting op rust, bijvoorbeeld om deze reserve uitsluitend aan een bepaald doel te mogen besteden.

ViVa! Zorggroep waardeert grond vanaf 2011 tegen actuele waarde. Waardevermeerderingen van activa die worden gewaardeerd tegen actuele waarde worden opgenomen in een herwaarderingsreserve indien voor deze activa geen frequente marktnoteringen bestaan. Indien waardeveranderingen van deze activa niet onmiddellijk in het resultaat worden verwerkt, dan worden de waardeveranderingen direct in het eigen vermogen (herwaarderingsreserve) opgenomen. De herwaarderingsreserve wordt gevormd per individueel actief en is niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van historische kostprijs en de boekwaarde op basis van actuele waarde. Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves. De waardering van de grond is gebaseerd op een taxatie uit april 2014. De grondposities van de voormalig fusiepartner De Marke zijn medio 2017 getaxeerd. Deze taxatie heeft niet geleid tot een wijziging van de actuele waarde van de grond en herwaarderingsreserve.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het proportionele deel van derden in de netto-waarde van de activa en verplichtingen, bepaald volgens de waarderingsgrondslagen van de stichting.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen (nominale waarde) die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening groot onderhoud

Als gevolg van de in 2016 doorgevoerde stelselwijziging is de voorziening groot onderhoud komen te vervallen.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

De voorziening arbeidsongeschiktheid betreft een voorziening voor verwachte toekomstige uitkeringen als gevolg van langdurige arbeidsongeschiktheid. De voorziening betreft de salarissen van de bestaande ziektegevallen tussen zes maanden en twee jaar, voor een periode tot twee jaar. Voor de periode daarna is ViVa! Zorggroep verzekerd. De kosten voor arbeidsongeschiktheid voor de eerste zes maanden zijn niet opgenomen in de voorziening.

Voorziening Onregelmatigheidstoeslag (ORT)

ViVa! Zorggroep heeft in haar jaarrekening een voorziening opgenomen voor de afwikkeling van de ORT-claims over de verlofrechten van medewerkers in de periode 2012 – 2016. ViVa! Zorggroep heeft bij de bepaling van de voorziening ORT rekening gehouden met nabetaling over het wettelijk verlof van medewerkers die ultimo 2016 in dienst zijn, het claimrisico van ORT over het bovenwettelijk verlof en het claimrisico van medewerkers die in de periode 2012 tot en met 2016 in dienst zijn geweest van ViVa! Zorggroep, maar die dat per 31 december 2016 niet meer zijn (ex-werknemers).

Langlopende en kortlopende schulden

De waardering van langlopende en kortlopende schulden is toegelicht onder 'Financiële instrumenten'.

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Baten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a. het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald; b. waarschijnlijke economische voordelen; c. de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; en d. gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt kunnen betrouwbaar worden bepaald; als dat niet kan dan opbrengsten slechts verwerken tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening). De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

ViVa! Zorggroep maakt jaarlijks afspraken met de zorgkantoren inzake het verrichten van verpleeghuiscare. Budgetaanpassingen uit oude jaren, die in het boekjaar zijn geconstateerd, worden aan het huidige boekjaar toegerekend.

ViVa! Zorggroep sluit overeenkomsten af met zorgverzekeraars en gemeenten voor levering van wijkverpleging, huishoudelijke zorg en ondersteuning en begeleiding. De opbrengsten uit de geleverde zorg worden verantwoord rekening houdend met de geldende contractafspraken en eventuele productieplafonds.

De omzet DBC's / DBC-zorgproducten wordt bepaald op basis van de declarabele prestaties die zijn afgeleid uit een subtraject en zorgactiviteiten via de door de NZA vastgestelde beslisbomen.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingdienst.

Voor zover de personeelsbeloningen nog niet zijn uitbetaald, zal deze als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting ViVa! Zorggroep. Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen (zie hiervoor de grondslag voorzieningen). De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Pensioenen

ViVa! Zorggroep heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de stichting. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). ViVa! Zorggroep betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Vanaf 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. In december 2016 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 90,1%. De actuele dekkingsgraad was 95,3%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 104,2%. Het pensioenfonds zal de pensioenafspraken verlagen indien in 2020 de beleidsdekkingsgraad nog steeds onder het vereiste niveau van 104,2% zal liggen. ViVa! Zorggroep heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. ViVa! Zorggroep heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als de stichting optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject. De grondslagen voor de vervolgwaaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de stichting eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object. De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de resultatenrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. De rentebaten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

1.4.4 Grondslagen van segmentering van de resultatenrekening

In de jaarrekening wordt zoals aanbevolen in de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt in de volgende segmenten Wlz, Wmo, Zvw, JGZ en overig.

Bij de verdeling van de resultatenrekening per operationele segment is aangesloten op de activiteiten van het bedrijfsproces. De verdeling van indirecte kosten over de te onderscheiden zorgsoorten geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten:

- indirecte personeelskosten: verdeling vindt plaats op basis van verbruik en van percentueel aandeel in de omzet
- indirecte materiële kosten: verdeling vindt plaats op basis van verbruik en van percentueel aandeel in de omzet
- indirecte overige kosten: verdeling vindt plaats op basis van verbruik en van percentueel aandeel in de omzet

1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reële waarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Grond	13.758.319	13.761.146
Kunstwerken	84.700	84.700
Bedrijfsgebouwen en terreinen	53.008.794	56.891.251
Machines en installaties	10.064.515	10.581.025
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.731.957	7.175.736
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	5.323.244	883.865
Totaal materiële vaste activa	<u>87.971.529</u>	<u>89.377.723</u>

Voor het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.6

Toelichting:

De grond is gewaardeerd tegen actuele waarde. Ultimo 2016 heeft geen herwaardering van de gronden plaatsgevonden. De waardering is gebaseerd op een door een onafhankelijk taxateur uitgevoerde taxatie in april 2014. De grondpositie van de voormalig fusiepartner De Marke is in 2017 getaxeerd. De grond is getaxeerd tegen 'meest gereede bestemming'. Herwaardering vindt plaats indien markt omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Bedrijfsgebouwen met een waarde van € 41,8 mln. zijn bezwaard met een hypotheek. Dit is inclusief onderhanden projecten. Het totaal gevestigde hypotheekbedrag bedraagt € 127 mln (1e hypotheekrecht € 79,5 mln. / 2e € 47,2 mln.).

Per 31 december 2016 zijn een drietal financiële lease contracten onder de post materiële vaste activa opgenomen. Deze lease contracten hebben betrekking op de categorie bedrijfsgebouwen en terreinen en bedragen in 2016: € 14.837.171 (2015: € 15.567.737). Tevens is de bijbehorende financiering onder de post langlopende schulden opgenomen. De balans is hierdoor in 2011 verlengd met circa € 21 mln. Met ingang van 2012 worden in plaats van huurlasten, de volgende componenten verantwoord: rente- en afschrijvingskosten en de aflossing. Deze verantwoording heeft voor de jaren 2012 tot en met 2026, bij ongewijzigde huurcontracten, een negatief effect op het resultaat tot gevolg van gemiddeld € 405.000 per jaar. Hierna treden positieve resultaat-effecten op die de negatieve effecten uiteindelijk neutraliseren.

ViVa! Zorggroep is een investeringsverplichting aangegaan inzake de nieuwbouw van locatie Overkerck in Heiloo. De resterende investeringsverplichting kan ultimo 2016 worden geraamd op € 5,8 mln.

2. Voorraden

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Overige voorraden	125.475	124.244
Totaal voorraden	<u>125.475</u>	<u>124.244</u>

Toelichting:

Voor de in de balans opgenomen voorraden is geen voorziening van incurantheid van toepassing.
De voorraden dienen voor een bedrag van EUR 125.475 als onderpand voor de langlopende schulden.

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	669.777	827.139
Totaal onderhanden werk	<u>669.777</u>	<u>827.139</u>

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€
Revalidatie behandelingen CVA diagnoses	109.289	-	-	109.289
Revalidatie behandelingen overige diagnoses	560.488	-	-	560.488
Totaal (onderhanden werk)	<u>669.777</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>669.777</u>

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot Wiz

	<u>t/m 2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	357.288	1.273.301	763.743	-769.279		1.625.053
Financieringsverschil boekjaar	-	-	-	-	162.322	162.322
Correcties voorgaande jaren	-27.787	72.358	-83.075	-225.122	-	-263.626
Betalingen/ontvangsten	<u>-297.281</u>	<u>-1.216.982</u>	<u>-468.076</u>	<u>768.013</u>		<u>-1.214.326</u>
Subtotaal mutatie boekjaar	-325.068	-1.144.624	-551.151	542.891	162.322	-1.315.630
Saldo per 31 december	<u>32.220</u>	<u>128.677</u>	<u>212.592</u>	<u>-226.388</u>	<u>162.322</u>	<u>309.423</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning): c c c c b

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	373.489	2.437.696
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	64.066	812.643
	<u>309.423</u>	<u>1.625.053</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	2016	2015
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	91.982.332	93.224.429
Af: ontvangen voorschotten	91.820.010	93.993.708
Totaal financieringstekort/overschot	<u>162.322</u>	<u>-769.279</u>

Toelichting:

ViVa! Zorggroep heeft over de jaren 2012 tot en met 2016 haar nacalculatieformulier voor het zorgkantoor Noord-Holland-Noord eenzijdig ingediend. In mei 2017 heeft ViVa! Zorggroep overeenstemming bereikt met de NZa over het dossier tijdelijke huisvesting. De uitkomsten zijn verwerkt.

5. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Vorderingen op debiteuren	579.390	914.400
Vorderingen op gemeenten	1.873.408	2.857.167
Vorderingen op zorgverzekeraars	2.021.046	2.402.540
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	259.625	28.222
Vooruitbetaalde bedragen:		
Vooruitbetaalde bedragen	557.446	1.032.505
Nog te ontvangen bedragen:		
Nog te ontvangen bedragen	1.748.543	1.445.607
Overige overlopende activa:		
Overige vorderingen	227.839	158.372
Overlopende activa	13.250	172.583
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>7.280.547</u>	<u>9.011.396</u>

Toelichting:

Daling van de post vorderingen heeft voornamelijk betrekking op de posities van de vorderingen op de gemeentes die met circa€ 1 mln. dalen. Deze daling hangt samen met de daling van de WMO-opbrengsten.

De positie van de vooruitbetaalde bedragen geeft een daling weer van ruim€ 0,6 mln. Deze daling houdt verband met de ingebruikname van nieuwe software voor de financiële administratie. Facturen die in december zijn ontvangen met betrekking tot 2017 zijn niet in 2016 geregistreerd als vooruitbetaalde bedragen (met als tegenrekening crediteuren). Dit teneinde de conversie van crediteuren en facturen te vereenvoudigen.

De bedragen opgenomen onder de vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar
Ter dekking van het risico van oninbaarheid is een voorziening gevormd ad€ 141.993 (2015: € 26.384).

6. Liquide middelen*De specificatie is als volgt:*

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bankrekeningen	7.241.579	6.389.443
Kassen	29.922	59.206
Deposito's	800.000	1.600.239
Totaal liquide middelen	<u>8.071.501</u>	<u>8.048.888</u>

Toelichting:

ViVa! Zorggroep heeft 3 bankgarantie afgegeven voor een totaal bedrag van € 280.000. De afgegeven bankgaranties hebben geen invloed op de solvabiliteit van ViVa! Zorggroep. De liquide middelen zijn verder vrij opeisbaar.

PASSIVA**7. Groepsvermogen***Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten.*

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Kapitaal	1.050	1.050
Bestemmingsreserves	-16.757.203	-14.363.207
Bestemmingsfondsen	29.681.309	31.748.272
Algemene en overige reserves	10.004.763	10.024.741
Aandeel derden	187.109	437.875
Totaal groepsvermogen	<u>23.117.028</u>	<u>27.848.731</u>

Kapitaal*Het verloop is als volgt weer te geven:*

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.050	-	-	1.050
Totaal kapitaal	<u>1.050</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.050</u>

Bestemmingsreserves*Het verloop is als volgt weer te geven:*

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve Zvw	-494.056	-1.363.545	-	-1.857.601
Bestemmingsreserve Wmo	-13.869.151	-1.210.973	-	-15.080.124
Bestemmingsreserves JGZ en CJG		180.522	-	180.522
				-
Totaal bestemmingsreserves	<u>-14.363.207</u>	<u>-2.393.996</u>	<u>-</u>	<u>-16.757.203</u>

Bestemmingsfondsen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten:				
Reserve aanvaardbare kosten Wlz	31.221.691	-2.066.963	-	29.154.728
Vermogen kruiswerk	526.581	-	-	526.581
Totaal bestemmingsfondsen	31.748.272	-2.066.963	-	29.681.309

Algemene en overige reserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Algemene reserve	4.667.955	-19.978	-	4.647.977
Overige reserves:				
Herwaarderingsreserve	5.356.786	-	-	5.356.786
Totaal algemene en overige reserves	10.024.741	-19.978	-	10.004.763

Aandeel derden

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2016
	€	€	€	€
Aandeel (49%) Zorgbalans in JGZ	347.467	-	-347.467	0
Aandeel (49%) MEE in CJG	90.408	96.701	-	187.109
Totaal algemene en overige reserves	437.875	96.701	-347.467	187.109

Toelichting:

Het aandeel van Stichting Zorgbalans in JGZ is in 2016 overgenomen door ViVa! Zorggroep. Het aandeel derden van Zorgbalans is hiermee vervallen. Dit is in bovenstaande tabel verwerkt via de overige mutaties.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-2016	31-dec-2015
	€	€
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	-4.480.937	-1.925.566
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling	-	-
Totaalresultaat van de instelling	-4.480.937	-1.925.566

Overzicht van financiële effecten van toegepaste stelselwijziging voorziening groot onderhoud op vermogen en resultaat

Het effect op het eigen vermogen is als volgt weer te geven:	<u>31-dec-2014</u>	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2016</u>
	€	€	€
Effect stelselwijziging op materiële vaste activa	1.005.797	1.113.830	1.104.135
Effect stelselwijziging op voorziening groot onderhoud	1.998.413	1.924.181	1.922.287
Totaal effect stelselwijziging op eigen vermogen	<u>3.004.210</u>	<u>3.038.011</u>	<u>3.026.422</u>
Het effect op het resultaat is als volgt weer te geven:		2016	2015
		€	€
Effect stelselwijziging op afschrijvingslasten		180.041	150.271
Effect stelselwijziging op onderhoudsuitgaven		-168.451	-187.369
Totaal effect stelselwijziging op resultaat		<u>11.590</u>	<u>-37.098</u>

Toelichting:

ViVa! Zorggroep heeft een stelselwijziging toegepast voor haar uitgaven aan groot onderhoud. Zij activeert de uitgaven voor groot onderhoud voor zover deze levensduur verlengend zijn. Niet levensduur verlengende uitgaven komen te laste van de exploitatie. De voorziening voor groot onderhoud is vervallen. Deze grondslag is met terugwerkende kracht toegepast vanaf het boekjaar 2010.

8. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	<u>Saldo per 1-jan-2016</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Saldo per 31-dec-2016</u>
	€	€	€	€	€
Voorziening jubileumuitkeringen	863.627	49.288	40.314	29.350	843.251
Voorziening onregelmatigheidstoelage ORT	-	2.783.540	-	-	2.783.540
Voorziening arbeidsongeschiktheid	897.209	-	-	151.076	746.133
Totaal voorzieningen	<u>1.760.836</u>	<u>2.832.828</u>	<u>40.314</u>	<u>180.426</u>	<u>4.372.924</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd

	31-dec-2016
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	948.959
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	2.951.744
hiervan > 5 jaar	472.221

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening voor jubileumverplichtingen is berekend aan de hand van de verplichtingen uit de CAO. Er is rekening gehouden met een verloop van 12%; discontovoet is gelijk aan contante waarde.

De voorziening voor arbeidsongeschiktheid betreft de eigen risicoperiode voor ViVa! Zorggroep (eerste twee jaar). Voor zieke medewerkers van 6 tot 12 maanden wordt 65% voorzien, de voorziening voor medewerkers tussen 1 en 2 jaar bedraagt 62%. Percentages zijn berekend rekening houdend met verloop en worden eenmaal per 2 jaar herberekend. Uit de analyse van ViVa! Zorggroep zijn geen wijzigingen in deze percentages uitgekomen.

ViVa! Zorggroep heeft in haar jaarrekening een voorziening opgenomen voor de afwikkeling van de ORT-claims over de verlofrechten van medewerkers in de periode 2012 – 2016. De ORT afwikkeling is het gevolg van CAO afspraken. De totale voorziening bedraagt € 2.783.540 en zal binnen drie jaar afgewikkeld worden. Er is bij het treffen van de voorziening een inschatting gemaakt voor het al dan niet tekenen van vaststellingsovereenkomsten door alle betrokken medewerkers evenals het claimen door ex-medewerkers.

9. Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	36.183.083	38.956.841
Verplichtingen financial lease	16.902.508	17.252.812
Totaal schulden	<u>53.085.591</u>	<u>56.209.653</u>
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Stand per 1 januari	56.209.652	44.086.018
Bij: nieuwe leningen	-	15.100.000
Af: aflossingen kredietinstellingen	2.773.756	2.647.924
Af: aflossingen financial lease	350.304	328.441
Stand per 31 december	<u>53.085.592</u>	<u>56.209.653</u>
aflossingsverplichting komend boekjaar kredietinstellingen	2.768.152	2.773.756
aflossingsverplichting komend boekjaar financial lease	310.861	350.304
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>3.079.013</u>	<u>3.124.060</u>
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>50.006.579</u>	<u>53.085.593</u>
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:</i>		
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar), aflossingsverplichtinger	3.079.013	3.124.060
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar)	50.006.579	53.085.593
hiervan > 5 jaar	41.962.397	43.665.092

De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht leningen punt 1.7

Er zijn hypotheek gevestigd op 10 panden van ViVa! Zorggroep

Tevens zijn de inventaris, de voorraden en vorderingen op derden verpand. De aflossingsverplichtingen voor komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Ultimo 2016 kwalificeren drie huurcontracten zich als Financial lease. Deze contracten zijn enerzijds geactiveerd, terwijl de huurverplichtingen als langlopende schulden in de balans zijn opgenomen.

10. Overige kortlopende schulden*De specificatie is als volgt:*

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Crediteuren	2.473.123	4.214.011
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	3.079.013	3.124.060
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.791.873	4.075.802
Schulden terzake pensioenen	1.754.189	1.988.822
Nog te betalen salarissen	174.040	66.728
Nog te betalen kosten	3.193.648	3.880.249
Vakantiegeld	2.871.950	2.978.305
Vakantiedagen	5.950.822	5.156.569
Te betalen meeruren	1.746.085	174.940
Overige schulden	588.374	232.005
Vooruitontvangen service kosten	36.881	30.881
Overlopende passiva	271.725	396.911
Totaal overige kortlopende schulden	<u>26.931.723</u>	<u>26.319.283</u>

Positie opgenomen onder de 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' is als volgt opgebouwd:

Loonheffing	4.064.929	3.538.641
Premies sociale verzekeringen	447.965	388.368
Omzetbelasting	278.979	148.793
Totaal:	<u>4.791.873</u>	<u>4.075.802</u>

Positie opgenomen onder de 'Nog te betalen kosten' is als volgt opgebouwd:

Nog te betalen interest	256.816	284.573
Nog te betalen bedragen	2.613.360	3.358.738
Te betalen Elektra	44.087	67.850
Te betalen Gas	279.385	169.088
Totaal:	<u>3.193.648</u>	<u>3.880.249</u>

Toelichting:

De toename van de kortlopende schulden heeft voornamelijk betrekking op het volledig opnemen in de jaarrekening van de verplichting voor de te betalen meeruren. Daarnaast is sprake van een toename van de verplichtingen uit hoofde van de verlofdagen (€ 0,8 mln). De post nog te betalen bedragen daalt als gevolg van de vrijval van een risicoreservering in het kader van het NZa dossier met betrekking tot de tijdelijke huisvesting. Alle kortlopende schulden hebben een afwikkeltermijn van < 1 jaar.

11. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten te beperken. De stichting zet afgeleide financiële instrumenten in (interest rate swaps) om risico's te beheersen.

Kredietrisico

De Instelling loopt kredietrisico over vorderingen en overlopende activa en liquide middelen. Het totale kredietrisico bedraagt € 16,4 miljoen (2015: € 20,3 miljoen). Het kredietrisico is vooral geconcentreerd bij drie tegenpartijen voor een totaalbedrag ad € 8,4 miljoen (2015: € 10,5 miljoen). Deze drie tegenpartijen zijn twee Nederlandse systeembanken en de NZa. Daarnaast heeft ViVa! Zorggroep vorderingen op een aantal gemeenten en diverse zorgverzekeraars voor respectievelijk € 1,9 miljoen en € 2,0 miljoen.

Renterisico en kasstroomrisico

Het beleid van de instelling is om haar langlopende financieringen zo veel mogelijk te dekken met vastrentende leningen, en kortlopende financieringen met variabel rentende leningen. De instelling loopt renterisico over de rentedragende schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor schulden met variabel rentende renteaftspraken loopt de instelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. De instelling loopt renterisico bij de herfinanciering van bestaande financieringen.

Viva! Zorggroep heeft ultimo 2009 een interest rate swap afgesloten ter afdekking van het renterisico samenhangende met de lening 3080.911.687 van de Rabobank (zie overzicht leningen). De hoofdsom van de interest swap bedroeg € 12.298.736 en heeft een looptijd tot 1-11-2019. De interest rate swap heeft een verkrijgingsprijs van 0 en wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Ultimo 2016 resteert een hoofdsom van € 4.551.199. Er was sprake van een onderhedge in 2016. De marktwaarde per 31-12-2016 was negatief, en bedroeg € 434.649 negatief (2015: € 627.638 negatief). Voor de renteswap heeft de instelling een voorwaardelijke bijstortverplichting. Indien en voor zover de marktwaarde van de renteswap meer dan € 1,6 mln. negatief wordt, kan de instelling worden verplicht voor het meerdere een depot bij de uitgever van de renteswap aan te houden.

Viva! Zorggroep is in 2016 gefuseerd met Stichting De Marke. De Marke heeft tevens een interest rate swap ingezet om renterisico's te beheersen. De interest rate swap hangt samen met de lening 65.32.72.766 van de ING Bank (zie overzicht leningen). De hoofdsom van de interest swap bedroeg € 4.100.000 en heeft een looptijd tot 1-7-2019. De interest rate swap heeft een verkrijgingsprijs van 0 en wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Ultimo 2016 resteert een hoofdsom van € 3.505.500. Er was sprake van een onderhedge in 2016. De marktwaarde per 31-12-2016 bedroeg € 333.178 negatief (2015 € 476.470 negatief). Voor de renteswap heeft de instelling een voorwaardelijke bijstortverplichting. Indien en voor zover de marktwaarde van de renteswap meer dan € 0,8 mln. negatief wordt, kan de instelling worden verplicht voor het meerdere een depot bij de uitgever van de renteswap aan te houden. Na afloop van de lening is er geen bijstortverplichting.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan. De reële waarde en boekwaarde (inclusief lopende rente) van de leningen bedraagt ultimo 2016 respectievelijk € 38,0 mln. en € 36,2 mln.

Liquiditeitsrisico

De instelling bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. De instelling ziet er op toe dat er voldoende opvraagbare tegoeden zijn om de verwachte operationele kosten te dekken, inclusief het voldoen aan de financiële verplichtingen. Hierin is geen rekening gehouden met het eventuele effect van extreme omstandigheden die redelijkerwijs niet kunnen worden voorspeld, zoals natuurrampen.

Met de BNG, Rabobank en ING bank zijn financiële ratio's overeengekomen, waaronder de Debt Service Coverage Ratio (DSCR), de solvabiliteitsratio en de personeelskosten ratio (alleen bij de BNG). Per financier dient rekening te worden gehouden met een aangepaste presentatie op grond van onderling afwijkende definities. ViVa! Zorggroep doorbreekt de gestelde DSCR (1,4) en personeelskosten ratio (73%) bij de BNG Bank. Bij de Rabobank wordt de gestelde solvabiliteitsratio (18%) doorbroken. Bij ING bank worden de gestelde solvabiliteitsratio (24%) en de DSCR (1,2) doorbroken. Voor het overschrijden van de ratio's heeft ViVa! Zorggroep een waiver ontvangen.

12. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Bij ViVa! Zorggroep zijn financiële verplichtingen aangegaan ter zake van auto lease. Deze verplichtingen hebben een looptijd tot maximaal 5 jaar.

	<u>2016</u>
Verplichtingen inzake operationele autolease (in miljoenen)	€
verplichtingen van maximaal 1 jaar	0,1
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	0,0
Verplichtingen met een looptijd van meer dan 5 jaar	0,0
Subtotaal:	<u><u>0,1</u></u>

Bij ViVa! Zorggroep zijn langlopende onvoorwaardelijke financiële verplichtingen aangegaan ter zake van operational lease (inclusief erfpacht en huur) met de looptijd > 5 jaar.

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Verplichtingen inzake operationele lease huur en erfpacht (in miljoenen)	€	€
verplichtingen van maximaal 1 jaar	8,0	8,5
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	25,3	27,1
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	50,3	56,5
Subtotaal:	<u><u>83,6</u></u>	<u><u>92,1</u></u>

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Totale verplichtingen (in miljoenen)	€	€
verplichtingen van maximaal 1 jaar	8,1	8,5
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	25,3	27,1
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	50,3	56,5
Totaal:	<u><u>83,7</u></u>	<u><u>92,1</u></u>

ViVa! Zorggroep heeft voorkeursrecht van koop ten aanzien van locatie de Cameren. Waardering tegen kostprijs nihil

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Onderdeel van de regeling is dat een overschrijding van het landelijke budgetplafond voor GRZ (Geriatrische RevalidatieZorg) zal worden teruggevorderd van de zorginstellingen naar ieders aandeel in de overschrijding (macrobeheersinstrument). Zorgaanbieders kunnen op basis hiervan een terugbetalingsverplichting opgelegd krijgen in 2017. Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 bestaat nog geen inzicht in de omvang van deze verplichting. Stichting ViVa! Zorggroep is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2016. Bovenstaande is in overeenstemming met de betreffende beleidsregel van de NZz met betrekking tot het Macrobeheersmodel geriatrische revalidatiezorg. Het MBI kan alleen worden ingezet voor het budgettaire jaar 2016 aangezien het budgettaire kader voor de GRZ in 2015 niet is overschreden.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële controles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële controles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor alleen verplichtingen in de balans opgenomen van beperkte omvang.

1.6 Overzicht materiële vaste activa ultimo 2016

	Grond	Kunstwerken	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016							
- aanschafwaarde	5.467.926	84.700	87.271.979	19.450.276	14.861.379	883.865	128.020.125
- cumulatieve herwaarderings	8.293.220	-	-	63.675	-	-	8.356.895
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	30.380.728	8.932.926	7.685.643	-	46.999.297
Boekwaarde per 1 januari 2016	13.761.146	84.700	56.891.251	10.581.025	7.175.736	883.865	89.377.723
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	-	-	148.101	747.776	699.606	4.439.379	6.034.862
- herwaarderings	-	-	-	-	-	-	-
- afschrijvingen	-	-	4.030.557	1.264.286	2.143.385	-	7.438.228
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>							
.aanschafwaarde	-	-	3.453	114.394	1.925.010	-	2.042.857
.cumulatieve afschrijvingen	-	-	3.453	114.394	1.925.010	-	2.042.857
<i>- desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	2.828	-	-	-	-	-	2.828
cumulatieve herwaarderings	-	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
per saldo	2.828	-	-	-	-	-	2.828
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-2.828	-	-3.882.456	-516.510	-1.443.779	4.439.379	-1.406.194
Stand per 31 december 2016							
- aanschafwaarde	5.465.098	84.700	87.416.627	20.083.658	13.635.975	5.323.244	132.009.302
- cumulatieve herwaarderings	8.293.220	-	-	63.675	-	-	8.356.895
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	34.407.832	10.082.818	7.904.018	-	52.394.668
Boekwaarde per 31 december 2016	13.758.318	84.700	53.008.795	10.064.515	5.731.957	5.323.244	87.971.529
Afschrijvingspercentage	0%	0%	2-10%	5-10%	10-25%	0%	

1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Leninggever	Afsluitdatum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2016	Aflossingswijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG 40.91940.01	2001	680.670	30	Lineair	3,65%	363.024	-	22.689	340.335	226.890	15	Lineair	22.689	Gem Garantie
BNG 40.107421	2012	3.600.000	15	Lineair	5,05%	3.180.000	-	120.000	3.060.000	2.460.000	11	Lineair	120.000	Hypothecair
BNG 40.107764	2012	5.000.000	5	Lineair	2,74%	2.000.000	-	1.000.000	1.000.000	-	1	Lineair	1.000.000	Geen
BNG 40.109112	2014	1.792.000	15	Lineair	3,52%	1.702.401	-	59.732	1.642.669	1.344.009	13	Lineair	59.732	Geen
BNG 40.109623	2015	7.550.000	15	Lineair	2,17%	7.361.250	-	251.667	7.109.583	5.851.248	14	Lineair	251.667	Hypothecair
BNG 40.109624	2015	7.550.000	15	Lineair	2,65%	7.361.250	-	251.667	7.109.583	5.851.248	14	Lineair	251.667	Hypothecair
Rabobank	1992	3.374.310	29	Lineair	3,91%	698.120	-	116.356	581.764	-	5	Lineair	116.356	Provincie Garantie
Rabobank	1992	3.403.352	30	Lineair	3,99%	794.115	-	113.445	680.670	113.445	6	Lineair	113.445	Provincie Garantie
Rabobank 3080.911.687*	2000	16.857.935	37	Roll over	1,89%	9.246.081	-	456.620	8.789.461	6.506.361	21	Lineair	456.620	Hypothecair
Rabobank 3364.968.829	1991	1.815.121	50	Lineair	3,60%	943.863	-	36.302	907.561	726.051	25	Lineair	36.302	Gem Garantie
Rabobank	1989	1.361.341	40	Lineair	4,29%	476.470	-	34.033	442.437	272.272	13	Lineair	34.033	Gem Garantie
ING 59.239	2009	2.085.000	10	Hypothecair	4,72%	609.375	-	162.500	446.875	-	3	Lineair	162.500	Hypothecair
ING 72.766	2009	4.800.000	50	Hypothecair	variabel	3.668.000	-	96.000	3.572.000	3.092.000	43	Lineair	96.000	Hypothecair
F&C	1986	862.182	30	Lineair	7,50%	5.605	-	5.605	-	-	-	Lineair	-	Gem Garantie
Ned Waterschapsbank	1988	1.361.341	40	Lineair	4,55%	442.434	-	34.034	408.400	238.230	12	Lineair	34.034	Gem Garantie
Gemeente Bergen	2003	262.135	20	Hypothecair	4,71%	104.854	-	13.107	91.747	26.212	7	Lineair	13.107	Pos. Hyp. Verklaring
Totaal						38.956.842	0	2.773.756	36.183.085	26.707.966			2.768.152	

* Voor deze lening is hoofdelijke medeschuldverbintenis afgegeven door Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V., Sensia B.V. en VIVA! Vast B.V.

De onderstaande hypothecaire zekerheden zijn gesteld door VIVA! Zorggroep.

- BNG
1e hypotheek: woonzorgcentrum De Loet (Heiloo), woonzorgcentrum Overkerck (Heiloo), woonzorgcentrum Geesterheem (Uitgeest), woonzorgcentrum Strammerzoom (Akersloot) en kantoorpand De Grote Hout (Velsen-Noord) voor een totaalbedrag van € 47,3 mln.
2e hypotheek: kantoorpand Büllerlaan (Beverwijk), verpleeghuis Heemswijk (Heemskerk), appartementrecht Mozartstraat (Heemskerk) en appartementrecht Geesterduinweg (Castricum) voor een totaalbedrag van € 42,18 mln.
- Rabobank
1e hypotheek: kantoorpand Büllerlaan (Beverwijk), verpleeghuis Heemswijk (Heemskerk), appartementrecht Mozartstraat (Heemskerk) en appartementrecht Geesterduinweg (Castricum).
2e hypotheek: woonzorgcentrum De Loet (Heiloo), woonzorgcentrum Strammerzoom (Akersloot) en woonzorgcentrum Overkerck (Heiloo).
De hypotheekstelling van de Rabobank voor bovenstaande panden bedraagt € 25 mln.
Tot slot is nog sprake van een separate hypotheekstelling ten behoeve van de Rabobank (2e in rang) voor het kantoorgebouw "De Grote Hout" te Velsen-Noord voor een bedrag van € 5 mln.
- ING Bank
1e hypotheek: woonzorgcentrum De Marke inclusief aanleunwoningen Saenehof (Bergen) voor een totaalbedrag van € 7.185.000.

1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (excl. subsidies)	91.718.706	93.286.683
Opbrengsten zorgverzekeringswet (excl.subsidies)	19.401.462	19.564.574
Opbrengsten Wmo	10.918.644	12.934.345
Overige zorgprestaties	954.886	746.331
Totaal	<u>122.993.698</u>	<u>126.531.933</u>

Toelichting:

De opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning zijn vooral gedaald door lagere opbrengsten uit de WMO. De daling van de WMO opbrengsten komt volledig voor rekening van lagere opbrengsten hulp bij huishouden (verlies contract BUCH voor HbH-1 en een terughoudende toekenning van HbH bij de overige gemeenten). De daling van de WMO opbrengsten wordt nog deels gecompenseerd door de transitie van de ondersteuning vanuit de Wlz naar de WMO in 2016. Gecorrigeerd voor deze transitie vertonen de opbrengsten Wlz een bescheiden groei. De opbrengsten Zvw worden positief beïnvloed door een voortgaande groei van de wijkverpleging. De positieve ontwikkeling bij de wijkverpleging wordt tenietgedaan door een tegenvallende operationele ontwikkeling bij de GRZ. Bij de overige zorgprestaties is sprake van een sterke voorgaande groei bij het product eerste lijns verblijf.

14. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Subsidie JGZ uniform en maatwerk deel	5.311.532	5.244.961
Subsidie JGZ CJG	5.265.260	3.341.567
Subsidie Eerstelijnsverblijf	2.076.371	848.555
Subsidie ESF / stagefonds	442.122	471.584
Subsidie zorginfrastructuur	454.761	441.406
Subsidie VVE	338.896	273.275
Subsidie Mantelzorg	312.673	132.580
Subsidie JGZ EKD	276.962	276.962
Subsidie praktijkleren	218.767	290.115
Subsidie stevig ouderschap	144.816	157.191
Subsidie gedifferentieerd peuterwerk	110.600	110.600
Vodi Zorgverzekeraars	67.609	95.720
Subsidie Zichtbare Schakels	-	166.155
Overige subsidies	394.036	383.065
Totaal	<u>15.414.405</u>	<u>12.233.736</u>

Toelichting:

De stijging van de post subsidies komt vrijwel volledig voor rekening van het CJG. De activiteiten van het CJG zijn na een opstart in 2015 gedurende 2016 verder gegroeid. Daarnaast is in 2016 extra subsidie verkregen voor het onderdeel mantelzorg. De subsidie Zichtbare Schakels is in 2016 vervallen.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Opbrengst huur en serv.kosten SWZ	4.645.449	4.599.887
Facilitaire dienstverlening	2.083.073	1.870.895
Opbrengst commerciële verhuur en servicekosten	1.351.530	1.441.830
Vaccinatievergoedingen	557.188	499.671
Opbrengsten SenZ	439.286	369.399
Uitleen personeel	175.671	440.095
Overige opbrengsten	1.653.429	814.406
Totaal	<u>10.905.626</u>	<u>10.036.183</u>

Toelichting:

Opbrengsten huur en service kosten SWZ (Scheiden Wonen Zorg) hebben betrekking op de verhuur van de woningen en doorbelastingen van de service kosten aan de cliënten die geen recht hebben op vergoeding voor zorg met verblijf. Opbrengsten uit de facilitaire dienstverlening bestaan voornamelijk uit opbrengsten restaurant. De overige opbrengsten vertonen groei ten opzichte van voorgaand jaar. Deze groei doet zich met name voor bij de facilitaire dienstverlening en de opbrengsten SenZ. In 2016 heeft ViVa! Zorggroep minder personeel bij andere instellingen ingezet waardoor de opbrengsten uitleen personeel lager zijn uitgevallen. Voorts is onder de overige opbrengsten het boekresultaat op de aankoop van het minderheidsbelang JGZ opgenomen en is een vrijval verantwoord van een risicoreservering inzake het NZa dossier tijdelijke huisvesting.

LASTEN

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Lonen en salarissen	80.726.865	79.176.847
Sociale lasten	12.822.099	12.598.602
Pensioenpremie	6.129.673	6.170.394
Dotatie voorziening ORT	2.783.540	-
Opleidings- en bijscholingskosten	1.255.409	811.628
Andere personeelskosten	952.392	1.141.751
Reiskosten	858.942	859.586
Subtotaal	<u>105.528.920</u>	<u>100.758.808</u>
Personeel niet in loondienst	6.795.955	8.490.780
Totaal personeelskosten	<u>112.324.875</u>	<u>109.249.588</u>

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Wlz	1.192	1.243
Wmo	460	548
Zvw	328	294
Overig	130	119
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>2.110</u>	<u>2.204</u>

ViVa! Zorggroep heeft in 2015 en 2016 geen personeelsleden in dienst gehad die buiten Nederland werkzaam zijn geweest.

Toelichting:

De personeelskosten zijn in 2016 negatief beïnvloed door de vorming van de voorziening voor de afwikkeling van de ORT claims. Voorts is een transitie zichtbaar naar relatief duurdere werknemers door groei van de activiteiten van CJG en voortgaande groei van de wijkverpleging dit in combinatie met een dalend activiteitsniveau bij de hulp in huishouding. Tot slot is een daling in de kosten voor personeel niet in loondienst gerealiseerd door een terughoudende inzet van uitzendkrachten.

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
- materiële vaste activa	7.438.228	7.427.652
Totaal afschrijvingen	<u>7.438.228</u>	<u>7.427.652</u>

18. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	-	6.058
Totaal	<u>-</u>	<u>6.058</u>

Toelichting:

In 2015 is er een waardevermindering opgenomen voor de kunstcollectie van "De Marke". Dit betrof een aanpassing op basis van een taxatie uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2016.

19. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.499.289	7.459.594
Algemene kosten	7.258.072	7.768.059
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	<u>2.497.836</u>	<u>2.337.974</u>
	17.255.197	17.565.627
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.832.524	2.723.010
- Energiekosten gas	1.281.890	1.146.075
- Energiekosten stroom	807.819	869.478
- Energie transport en overig (water)	<u>161.408</u>	<u>170.669</u>
Subtotaal	5.083.641	4.909.232
Huur en leasing	9.024.202	8.812.510
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>31.363.040</u></u>	<u><u>31.287.369</u></u>

20. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Rentebaten	20.496	16.896
Subtotaal financiële baten	<u>20.496</u>	<u>16.896</u>
Rentelasten	-1.444.650	-1.486.255
Lasten financial lease	<u>-1.147.668</u>	<u>-1.187.455</u>
Subtotaal financiële lasten	-2.592.318	-2.673.710
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-2.571.822</u></u>	<u><u>-2.656.814</u></u>

21. Resultaat derden

Het resultaat derden ad € 96.701 in 2016 betreft het aandeel in het resultaat van het Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland B.V. van Stichting MEE Noord West Holland. In 2015 was ook nog sprake van een resultaat derden doordat Stichting Zorgbalans een minderheidsaandeel in Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. had (€ 9.580). In 2016 heeft ViVa! Zorggroep dit belang van Stichting Zorgbalans overgenomen.

22. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting ViVa! Zorggroep van toepassing zijnde regelgeving: Het WNT maximum voor de zorg en jeugdhulp, klasse IV.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Stichting ViVa! Zorggroep is € 165.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

22.1.a Bezoldiging topfunctionarissen

	L.E.F. van Ruth Raad van Bestuur	V.J. Krul Raad van Bestuur
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	15/7 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	165.000	76.397
Beloning	186.652	70.275
Belastbare onkostenvergoedingen	-	639
Beloningen betaalbaar op termijn	10.879	5.031
<i>Subtotaal</i>	197.531	75.945
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-32.531	-
Totaal bezoldiging 2016	165.000	75.945
Verplichte motivering indien overschrijding	1)	
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	NVT
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	
Beloning	186.652	
Belastbare onkostenvergoedingen	-	
Beloningen betaalbaar op termijn	10.762	
Totaal bezoldiging 2015	197.414	

1) Voor de bestuurder L.E.F. van Ruth is de overgangsregeling van toepassing.

ViVa! Zorggroep heeft tot 14 juli 2016 een éénhoofdige raad van bestuur gehad. Vanaf 15 juli 2016 is de raad van bestuur uitgebreid met een tweede bestuurder, de heer V.J. Krul.

22.1.b Toezichthoudende topfunctionarissen

	M.J. Hartvelt	W. 't Hooff	H.P.S. Baks
bedragen x € 1			
Functiegegevens	voorzitter	vice-voorzitter	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	24.750	16.500	16.500
Beloning	13.401	11.167	8.933
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	13.401	11.167	8.933
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	13.401	11.167	8.933
Verplichte motivering indien overschrijding	NVT	NVT	NVT
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	11.075	9.229	7.383
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2015	11.075	9.229	7.383
	E. Zoun-Baars	P.A. van den Brom	M.G. Wats
bedragen x € 1			
Functiegegevens	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 1/4	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	4.125	16.500	16.500
Beloning	2.233	8.933	8.933
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	2.233	8.933	8.933
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	2.233	8.933	8.933
Verplichte motivering indien overschrijding	NVT	NVT	NVT
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	7.383	7.383	7.383
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2015	7.383	7.383	7.383

22.1.b Toezichthoudende topfunctionarissen

	J.F. Admiraal lid	J.C. Dekker lid
bedragen x € 1		
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	20/4 -31/12	15/7 - 31/12
Individueel WNT-maximum	11.573	7.595
Beloning	5.956	4.467
Belastbare onkostenvergoedingen		-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
<i>Subtotaal</i>	5.956	4.467
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2016	5.956	4.467
Verplichte motivering indien overschrijding	NVT	NVT
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	NVT	NVT
Beloning		
Belastbare onkostenvergoedingen		
Beloningen betaalbaar op termijn		
Totaal bezoldiging 2015		

22.2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met

Er zijn in 2016 geen uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband aan topfunctionarissen verstrekt.

22.3 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

23. Honoraria accountant

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
De honoraria van de accountant (KPMG) over 2016 zijn als volgt:		
1 controle jaarrekeningen	266.503	157.517
2 overige controlewerkzaamheden	8.470	3.025
3 fiscale advisering	-	8.775
4 niet controle diensten	36.300	33.714
Totaal honoraria accountant	<u>311.273</u>	<u>203.031</u>

24. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 22.

25. Gebeurtenissen na balansdatum

De Raad van Toezicht van ViVa! Zorggroep heeft naar aanleiding van de tegenvallende resultaten over 2016 het functioneren van de Raad van Bestuur begin 2017 geëvalueerd. Hierbij heeft de Raad van Toezicht besloten (tijdelijk) terug te keren naar een model met een éénhoofdige Raad van Bestuur. Dit heeft in het tweede kwartaal van 2017 geleid tot het vertrek van de heer Krul als lid van de Raad van Bestuur.

Het negatieve resultaat over 2016 van ViVa! Zorggroep heeft ertoe geleid dat ViVa! Zorggroep in 2016 niet aan al haar convenanratio's heeft voldaan. Ter zake wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in de toelichting op de balans (onderdeel financiële instrumenten - liquiditeitsrisico). Op grond van de gerealiseerde tussentijdse resultaten 2017, de positieve resultaatprognose voor geheel 2017 en de verwachte positieve liquiditeitsontwikkeling heeft ViVa! Zorggroep van al haar banken een waiver ontvangen voor het niet voldoen aan de convenanratio's ultimo 2016.

1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT 1 Wlz

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	91.775.293	94.907.448
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	1.567.293	1.196.301
Overige bedrijfsopbrengsten	8.556.365	6.491.453
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>101.898.951</u>	<u>102.595.202</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	71.162.658	69.196.476
Afschrijvingen op materiële vaste activa	6.937.853	6.785.892
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	-	-
Overige bedrijfskosten	23.414.402	23.385.657
Som der bedrijfslasten	<u>101.514.913</u>	<u>99.368.025</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	384.038	3.227.177
Financiële baten en lasten	-2.451.001	-2.135.076
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-2.066.963</u></u>	<u><u>1.092.101</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Reserve aanvaardbare kosten Wlz	-2.066.963	1.092.101
	<u><u>-2.066.963</u></u>	<u><u>1.092.101</u></u>

1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT 2 Zvw

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	20.299.760	20.212.983
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	2.389.044	298.991
Overige bedrijfsopbrengsten	74.069	245.315
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>22.762.873</u>	<u>20.757.289</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	20.230.743	18.158.163
Afschrijvingen op materiële vaste activa	359.540	322.140
Overige bedrijfskosten	3.417.368	3.167.559
Som der bedrijfslasten	<u>24.007.651</u>	<u>21.647.862</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-1.244.778	-890.573
Financiële baten en lasten	-118.767	-105.773
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-1.363.545</u></u>	<u><u>-996.346</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve Zvw	-1.363.545	-996.346
	<u><u>-1.363.545</u></u>	<u><u>-996.346</u></u>

1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT 3 Wmo

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	10.918.644	12.661.300
Overige bedrijfsopbrengsten	235.895	232.832
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>11.154.539</u>	<u>12.894.132</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	11.658.223	13.692.372
Afschrijvingen op materiële vaste activa	16.028	16.685
Overige bedrijfskosten	690.852	1.021.473
Som der bedrijfslasten	<u>12.365.103</u>	<u>14.730.530</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-1.210.564	-1.836.398
Financiële baten en lasten	-409	1.239
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-1.210.973</u></u>	<u><u>-1.835.159</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve WMO	-1.210.973	-1.835.159
	<u><u>-1.210.973</u></u>	<u><u>-1.835.159</u></u>

1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT 4 JGZ

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Subsidies (excl. Wmo en Jeugdwet)	11.458.068	9.803.031
Overige bedrijfsopbrengsten	684.392	683.690
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>12.142.460</u>	<u>10.486.721</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	8.894.330	7.739.590
Afschrijvingen op materiële vaste activa	113.600	85.761
Overige bedrijfskosten	2.825.221	2.556.245
Som der bedrijfslasten	<u>11.833.151</u>	<u>10.381.596</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	309.309	105.125
Financiële baten en lasten	3.043	4.783
RESULTAAT BOEKJAAR	<u>312.352</u>	<u>109.908</u>
Resultaat derden	-96.701	-99.938
RESULTAAT BOEKJAAR	<u>215.651</u>	<u>9.970</u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Algemene en overige reserve	35.128	92.430
Bestemmingsreserve	180.522	-42.058
Egalisatiereserve	-	-40.402
	<u>215.650</u>	<u>9.970</u>

1.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2016

SEGMENT 5 Overig

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Overige bedrijfsopbrengsten	1.354.906	2.068.506
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>1.354.906</u>	<u>2.068.506</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	378.921	462.984
Afschrijvingen op materiële vaste activa	11.207	223.322
Overige bedrijfskosten	1.015.196	1.156.085
Som der bedrijfslasten	<u>1.405.324</u>	<u>1.842.391</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-50.418	226.115
Financiële baten en lasten	-4.688	-422.247
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-55.106</u></u>	<u><u>-196.132</u></u>

RESULTAATBESTEMMING*Het resultaat is als volgt verdeeld:*

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Algemene / overige reserves	-55.106	-196.132
	<u><u>-55.106</u></u>	<u><u>-196.132</u></u>

1.8.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:		
SEGMENT 1 Wiz	-2.066.963	1.092.101
SEGMENT 3 Wmo	-1.210.973	-1.835.159
SEGMENT 2 Zvw	-1.363.545	-996.346
SEGMENT 4 JGZ	215.650	9.970
SEGMENT 5 Overig	-55.106	-196.132
	<u>-4.480.937</u>	<u>-1.925.566</u>
Resultaat volgens geconsolideerde resultatenrekening	<u>-4.480.937</u>	<u>-1.925.566</u>

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.9 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	87.329.281	88.777.897
Financiële vaste activa	2	954.544	391.530
Totaal vaste activa		<u>88.283.825</u>	<u>89.169.427</u>
Vlottende activa			
Vorraden	3	125.475	124.244
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	4	669.777	827.139
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	373.489	2.437.696
Debiteuren en overige vorderingen	6	7.112.055	9.240.544
Liquide middelen	7	5.388.273	5.912.875
Totaal vlottende activa		<u>13.669.069</u>	<u>18.542.498</u>
Totaal activa		<u><u>101.952.894</u></u>	<u><u>107.711.925</u></u>
	Ref.	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	8	1.050	1.050
Bestemmingsreserves		-16.757.202	-14.363.207
Bestemmingsfondsen		29.681.309	31.748.272
Algemene en overige reserves		10.004.763	10.024.741
Totaal eigen vermogen		<u>22.929.920</u>	<u>27.410.856</u>
Vorzieningen	9	4.550.847	1.958.090
Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)	10	50.006.580	53.085.593
Kortlopende schulden (looptijd < 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	5	64.066	812.643
Overige kortlopende schulden	11	24.401.481	24.444.743
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>24.465.547</u>	<u>25.257.386</u>
Totaal passiva		<u><u>101.952.894</u></u>	<u><u>107.711.925</u></u>

1.10 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2016

	Ref.	2016 €	2015 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	122.993.698	126.531.933
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	14	3.956.337	2.524.099
Overige bedrijfsopbrengsten	15	9.701.091	8.860.688
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>136.651.126</u>	<u>137.916.720</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	103.421.325	101.485.079
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	7.313.420	7.330.685
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	18	-	6.058
Overige bedrijfskosten	19	28.036.179	28.375.184
Som der bedrijfslasten		<u>138.770.924</u>	<u>137.197.006</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		-2.119.798	719.714
Financiële baten en lasten	20	-2.361.139	-2.645.280
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-4.480.937</u></u>	<u><u>-1.925.566</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve Wmo		-1.210.973	-1.841.743
Reserve aanvaardbare kosten Zvw		-1.363.545	-996.346
Bestemmingsreserve JGZ		180.522	-21.449
Reserve aanvaardbarekosten Wlz		-2.066.963	1.142.895
Algemene / overige reserves		-19.978	-208.923
		<u><u>-4.480.937</u></u>	<u><u>-1.925.566</u></u>

1.11 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.11.1 Algemeen

Grondslagen voor het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder RJ 655, titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening zijn aan elkaar gelijk en worden voor beide jaarrekeningen in de geconsolideerde jaarrekening nader toegelicht.

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Voor deelnemingen met een negatief eigen vermogen wordt een voorziening gevormd.

Aan Jeugdgezondheidszorg Kennemerland BV (JGZ) en Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland BV (CJG) worden vanuit ViVa! Zorggroep (overhead)diensten verleend. Hiervoor wordt een reële (overhead)vergoeding betaald.

Vergelijkende cijfers

Medio 2016 zijn Stichting ViVa! Zorggroep en Stichting Zorgcentrum voor ouderen De Marke en Stichting Vastgoed, Wonen Welzijn en Zorg De Marke juridisch gefuseerd. Bij deze fusie zijn de activa en passiva verkregen onder algemene titel. Hierbij is overeengekomen dat de financiële gegevens van de verdwijnende rechtspersonen met ingang van 1 januari 2016 in de jaarrekening van de verkrijgende rechtspersoon worden verantwoord. Het laatste boekjaar van de verdwijnende rechtspersoon is geëindigd op 31 december 2015. In de enkelvoudige jaarrekening 2016 van ViVa! Zorggroep zijn om die reden de vergelijkende cijfers aangepast conform de pooling of interest methode. Tevens hebben er aanpassingen in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden voor presentatiedoelinden.

Ultimo 2016 heeft ViVa! Zorggroep een minderheidsbelang van 49% in JGZ Kennemerland B.V. van de Stichting Zorgbalans aangekocht. Deze overname zal een bescheiden positief effect hebben op het eigen vermogen van ViVa! Zorggroep. Het eigen vermogen van JGZ Kennemerland B.V. blijft in tact waarbij ViVa! de aandelen verkrijgt tegen een lagere waardering. Dit heeft een positief effect op het eigen vermogen van ViVa! als aandeelhouder van JGZ Kennemerland B.V. van € 209.616. Voor wat betreft de exploitatie zal de overname van het 49% belang geen belangrijke invloed hebben op de cijfers van ViVa! Zorggroep. ViVa! Zorggroep consolideerde JGZ Kennemerland B.V. reeds volledig in haar cijfers als meerderheidsaandeelhouder. Het aandeel derden in het resultaat van ViVa! Zorggroep zal voor het deel met betrekking tot JGZ Kennemerland B.V. vervallen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Deelnemingen in de groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Terzake wordt verwezen naar de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van entiteiten waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de stichting in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Financiële vaste activa

De deelneming ViVa Vast BV is niet meegenomen in de verloopstaat van financiële vaste activa, maar is als voorziening deelneming verwerkt, aangezien deze een negatieve nettovermogenswaarde heeft.

1.11.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de stichting gehanteerd.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens op de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de stichting echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de stichting ten behoeve van de deelneming.

1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA**1. Materiële vaste activa**

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Grond	13.758.318	13.761.146
Kunstwerken	84.700	84.700
Bedrijfsgebouwen en terreinen	52.837.723	56.708.016
Machines en installaties	10.059.100	10.574.375
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.266.196	6.765.795
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	5.323.244	883.865
Totaal materiële vaste activa	<u><u>87.329.282</u></u>	<u><u>88.777.897</u></u>

Voor het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.13

Toelichting:

De grond is gewaardeerd tegen actuele waarde. Ultimo 2016 heeft geen herwaardering van de gronden plaatsgevonden. De waardering is gebaseerd op een door een onafhankelijk taxateur uitgevoerde taxatie in april 2014. De grondpositie van de voormalig fusiepartner De Marke is in 2017 getaxeerd. De grond is getaxeerd tegen 'meest gerede bestemming'. Herwaardering vindt plaats indien markt omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Bedrijfsgebouwen met een waarde van € 41,8 mln. zijn bezwaard met een hypotheek. Dit is inclusief onderhanden projecten. Het totaal gevestigde hypotheekbedrag bedraagt € 118,8 mln. (1e hypotheekrecht € 71,6 mln. en 2e hypotheekrecht € 47,2 mln.). Er is in 2016 geen sprake van impairment met betrekking tot het onroerend goed. Voor de gehanteerde veronderstellingen en schattingen wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in de waarderinggrondslagen bij de geconsolideerde jaarrekening. Voor de toelichting inzake financial lease wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

2. Financiële vaste activa

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	954.544	391.530
Totaal financiële vaste activa	<u><u>954.544</u></u>	<u><u>391.530</u></u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	391.530	381.710
Bij: 100% (2015:51%) van het resultaat van JGZ B.V.	215.651	9.969
Bij: resultaat Sensia B.V.	-104	-149
Aankoop minderheidsbelang JGZ	347.467	-
Boekwaarde per 31 december	<u><u>954.544</u></u>	<u><u>391.530</u></u>

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€

Zeggenschapsbelangen:

JGZ B.V. Beverwijk	Jeugdgezondheidszorg	18.000	100%	924.767	215.651
Sensia B.V. Beverwijk	Zorgdiensten	18.151	100%	29.777	-104

Het verloopoverzicht van financiële vaste activa kan als volgt weergegeven worden:

Boekwaarde per 1 januari 2016	391.530
Bij: 100% van het resultaat van JGZ B.V.	215.651
Bij: 100% van het resultaat van Sensia B.V.	-104
Aankoop minderheidsbelang JGZ	347.467

Boekwaarde per 31 december 2016	<u>954.544</u>
---------------------------------	----------------

Toelichting:

In 2014 zijn de activiteiten van Sensia B.V. alsmede de belangrijkste activa en passiva overgedragen aan ViVa! Zorggroep. De vennootschap Sensia B.V. is aangehouden.

In december 2014 is Centrum voor Jeugd & Gezin Kennemerland B.V. opgericht als dochter van JGZ Kennemerland B.V. CJG is met ingang van 2015 een deel van de activiteiten van JGZ Kennemerland B.V. als Centrum voor Jeugd en Gezin gaan uitvoeren. MEE Noord West Holland is voor 49% medeaandeelhouder van CJG Kennemerland B.V.

Stichting Zorgbalans, medeaandeelhouder van JGZ BV, heeft haar 49% van de aandelen aan ViVa! Zorggroep verkocht.

Deelneming ViVa! Vast met een negatieve nettovermogenswaarde wordt op nihil gewaardeerd. De stichting staat niet geheel of slechts ten dele garant staat voor de schulden van deze deelneming en er is ook geen feitelijke verplichting om de deelneming in staat te stellen tot betaling van haar schulden. Desondanks handelt ViVa! Zorggroep in de praktijk wel alsof zij garant staat. Vanuit deze gedragslijn is een voorziening gevormd voor het aandeel van de stichting in de negatieve nettovermogenswaarde van ViVa! Vast. Deze bedraagt ultimo 2016€ 262.670 (2015: € 256.164). Het niet verwerkte aandeel in het verlies over het boekjaar bedraagt€ 6.506 (2015: € 104).

3. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Overige voorraden	125.475	124.244
Totaal voorraden	<u>125.475</u>	<u>124.244</u>

Toelichting:

Voor de toelichting op de voorraden wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten**Toelichting:**

Voor de toelichting op het onderhanden werk DBC's wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

5. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringoverschot Wlz**Toelichting:**

Voor de toelichting op de vorderingen uit hoofde van het financieringstekort en de schulden uit hoofde van het financieringoverschot wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

6. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	259.625	28.222
Overige vorderingen:		
Vorderingen op debiteuren	249.849	801.513
Vorderingen op groepsmaatschappijen	615.166	670.864
Vorderingen op zorgverzekerders	2.021.046	2.238.892
Vorderingen op gemeenten	1.873.408	2.791.119
Overige vorderingen	137.836	115.478
Vooruitbetaalde bedragen	504.748	897.326
Nog te ontvangen bedragen	1.450.377	1.535.672
Overlopende activa	-	161.458
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>7.112.055</u>	<u>9.240.544</u>

Toelichting:

De bedragen opgenomen onder de vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar.

Ter dekking van het risico van oninbaarheid is een voorziening gevormd ad€ 141.993 (2015: € 26.384).

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bankrekeningen	4.559.921	4.254.398
Kassen	28.352	58.238
Deposito's	800.000	1.600.239
Totaal liquide middelen	<u>5.388.273</u>	<u>5.912.875</u>

Toelichting:

ViVa! Zorggroep heeft 3 bankgaranties afgegeven voor een totaalbedrag ad € 280.000. De bankgaranties hebben geen invloed op de solvabiliteit van ViVa! Zorggroep. De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

PASSIVA**8. Eigen vermogen***Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:*

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Kapitaal	1.050	1.050
Bestemmingsreserves	-16.757.202	-14.363.207
Bestemmingsfondsen	29.681.309	31.748.272
Algemene en overige reserves	10.004.763	10.024.741
Totaal eigen vermogen	<u>22.929.920</u>	<u>27.410.856</u>

Kapitaal*Het verloop is als volgt weer te geven:*

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.050	-	-	1.050
Totaal kapitaal	<u>1.050</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.050</u>

Bestemmingsreserves*Het verloop is als volgt weer te geven:*

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve Zvw	-494.056	-1.363.545	-	-1.857.601
Bestemmingsreserve Wmo	-13.869.151	-1.210.973	-	-15.080.124
Bestemmingsreserve JGZ	-	180.523	-	180.523
Totaal bestemmingsreserves	<u>-14.363.207</u>	<u>-2.393.995</u>	<u>-</u>	<u>-16.757.202</u>

Bestemmingsfondsen*Het verloop is als volgt weer te geven:*

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Vermogen van het kruiswerk	526.581	-	-	526.581
Reserve aanvaardbare kosten:				
Reserve aanvaardbare kosten Wlz	31.221.691	-2.066.963	-	29.154.728
Totaal bestemmingsfondsen	<u>31.748.272</u>	<u>-2.066.963</u>	<u>-</u>	<u>29.681.309</u>

Algemene en overige reserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-jan-2016</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Algemene reserve	4.667.955	-19.978	-	4.647.977
Overige reserves:				
Herwaarderingsreserve	5.356.786	-	-	5.356.786
Totaal algemene en overige reserves	<u>10.024.741</u>	<u>-19.978</u>	<u>-</u>	<u>10.004.763</u>

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2016 en resultaat over 2016

<i>De specificatie is als volgt :</i>	<u>Eigen vermogen</u>	<u>Resultaat</u>
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	22.929.920	-4.480.937
Geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	23.117.026	-4.384.236
Aandeel derden (CJG)	-187.107	-96.701
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>22.929.919</u>	<u>-4.480.937</u>

Toelichting:

Het aandeel derden heeft betrekking op het minderheidsbelang van Stichting MEE Noord West Holland in het resultaat van CJG.

9. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-jan-2016</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Saldo per 31-dec-2016</u>
	€	€	€	€	€
Voorziening jubileumuitkeringen	813.549	-	55.045	-	758.504
Voorziening arbeidsongeschiktheid	888.377	-	-	142.244	746.133
Voorziening onregelmatigheidstoeslag ORT	-	2.783.540	-	-	2.783.540
Voorziening deelnemingen	256.164	6.506	-	-	262.670
Totaal voorzieningen	<u>1.958.090</u>	<u>2.790.046</u>	<u>55.045</u>	<u>142.244</u>	<u>4.550.847</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-2016</u>
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	941.332
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	3.197.029
hiervan > 5 jaar	424.762

Toelichting:

Voor de toelichting op de jubileumvoorziening, de arbeidsongeschiktheidsvoorziening en de ORT-voorziening wordt verwezen naar hetgeen hierover is toegelicht in de toelichting op de geconsolideerde balans.

De voorziening deelnemingen is gevormd voor het negatieve eigen vermogen van ViVa! Vast B.V. waarin ViVa! Zorggroep een aandeel heeft van 100%.

10. Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Schulden aan kredietinstellingen	36.183.083	38.956.841
Verplichtingen financial lease	16.902.508	17.252.812
Totaal schulden	<u>53.085.591</u>	<u>56.209.653</u>
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>		
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Stand per 1 januari	56.209.653	44.086.018
Bij: nieuwe leningen	-	15.100.000
Af: aflossingen kredietinstellingen	2.773.756	2.647.924
Af: aflossingen financial lease	350.304	328.441
Stand per 31 december	<u>53.085.593</u>	<u>56.209.653</u>
aflossingsverplichting komend boekjaar kredietinstellingen	2.768.152	2.773.756
aflossingsverplichting komend boekjaar financial lease	310.861	350.304
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>3.079.013</u>	<u>3.124.060</u>
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>50.006.580</u>	<u>53.085.593</u>
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:</i>		
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar), aflossingsverplichtinger	3.079.013	3.124.060
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar)	50.006.580	53.085.593
hiervan > 5 jaar	41.962.397	43.665.092

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht leningen 1.7
De aflossingsverplichtingen voor komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden

11. Overige kortlopende schulden

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Crediteuren	1.730.959	3.591.301
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	3.079.013	3.124.060
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.307.607	3.338.747
Schulden terzake pensioenen	1.671.254	1.937.149
Nog te betalen salarissen	165.084	66.728
Overige schulden:		
Schulden aan groepsmaatschappijen	127.234	71.851
Nog te betalen kosten	2.806.099	3.690.873
Vakantiegeld	2.613.228	3.101.483
Vakantiedagen	5.586.092	4.759.722
Te betalen meeruren	1.577.816	174.940
Overige overlopende passiva:		
Overige schulden	737.096	587.889
Totaal overige kortlopende schulden	<u>24.401.482</u>	<u>24.444.743</u>

Positie opgenomen onder de 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' is als volgt opgebouwd:

Loonheffing	3.621.337	3.209.371
Premies sociale verzekeringen	395.077	7.120
Omzetbelasting	291.193	122.256
Totaal:	<u>4.307.607</u>	<u>3.338.747</u>

Positie opgenomen onder de 'Nog te betalen kosten' is als volgt opgebouwd:

Nog te betalen intrest	256.816	284.573
Nog te betalen bedragen	2.225.811	3.169.362
Te betalen Elektra	44.087	67.850
Te betalen Gas	279.385	169.088
Totaal:	<u>2.806.099</u>	<u>3.690.873</u>

Toelichting:

Onder de kortlopende schulden zijn in 2016 de nog te betalen meeruren opgenomen. In voorgaande jaren kon ViVa! Zorggroep geen goede schatting maken van het actuele saldo van meer- en minderuren. Dit was het gevolg van een aantal opeenvolgende systeemconversies waarbij de saldi niet altijd juist overgezet waren. In 2016 heeft ViVa! Zorggroep een betrouwbare schatting kunnen maken en heeft zij ervoor gekozen om een schuldbalans in de balans op te nemen.

12. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Bij ViVa! Zorggroep zijn langlopende onvoorwaardelijke financiële verplichtingen aangegaan ter zake van operational lease (inclusief erfpacht en huur) met de looptijd > 5 jaar.

Bij ViVa! Zorggroep zijn financiële verplichtingen aangegaan ter zake van auto lease. Deze verplichtingen hebben een looptijd tot maximaal 5 jaar en zijn als volgt te specificeren.

	<u>2016</u>	
Verplichtingen inzake operationele autolease (in miljoenen)	€	
verplichtingen van maximaal 1 jaar	0,1	
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	0,0	
verplichtingen met een looptijd van meer dan 5 jaar	0,0	
Subtotaal:	<u>0,1</u>	

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Verplichtingen inzake operationele lease huur en erfpacht (in miljoenen)	€	€
verplichtingen van maximaal 1 jaar	6,7	7,2
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	21,6	23,4
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	47,2	57,6
Subtotaal:	<u>75,5</u>	<u>88,2</u>

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Totale verplichtingen (in miljoenen)	€	€
verplichtingen van maximaal 1 jaar	6,8	7,2
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	21,6	23,4
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	47,2	57,6
Totaal:	<u>75,6</u>	<u>88,2</u>

Fiscale eenheid

ViVa! Zorggroep vormt tezamen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapbelasting en omzetbelasting; elk van de vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor te betalen belasting bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Ten aanzien van de verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Ten aanzien van de onzekerheden in de opbrengstverantwoording wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans.

1.13 Overzicht materiële vaste activa ultimo 2016 (enkelvoudig)

	Grond	Kunstwerken	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016							
- aanschafwaarde	7.792.713	84.700	87.037.758	19.501.605	14.180.372	883.865	129.481.013
- cumulatieve herwaarderingsen	5.968.433			0	-	-	5.968.433
- cumulatieve afschrijvingen			30.329.742	8.927.230	7.414.577	-	46.671.549
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>13.761.146</u>	<u>84.700</u>	<u>56.708.016</u>	<u>10.574.375</u>	<u>6.765.795</u>	<u>883.865</u>	<u>88.777.897</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	-	-	148.101	747.776	532.377	4.439.379	5.867.633
- herwaarderingsen	-	-	-	-	-	-	-
- afschrijvingen	-	-	4.018.394	1.263.051	2.031.976	-	7.313.421
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>							
.aanschafwaarde	-	-	3.453	114.394	1.826.442	-	1.944.289
.cumulatieve afschrijvingen	-	-	3.453	114.394	1.826.442	-	1.944.289
<i>- desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	2.828	-	-	-	-	-	2.828
cumulatieve herwaarderingsen	-	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
per saldo	<u>2.828</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.828</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-2.828</u>	<u>-</u>	<u>-3.870.293</u>	<u>-515.275</u>	<u>-1.499.599</u>	<u>4.439.379</u>	<u>-1.448.616</u>
Stand per 31 december 2016							
- aanschafwaarde	7.789.885	84.700	87.182.406	20.134.987	12.886.307	5.323.244	133.401.529
- cumulatieve herwaarderingsen	5.968.433		-	0	-	-	5.968.433
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	34.344.683	10.075.887	7.620.111	-	52.040.681
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>13.758.318</u>	<u>84.700</u>	<u>52.837.723</u>	<u>10.059.100</u>	<u>5.266.196</u>	<u>5.323.244</u>	<u>87.329.281</u>
Afschrijvingspercentage	0%	0%	2-10%	5-10%	10-25%	0%	

1.14 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (enkelvoudig)

Voor het overzicht van de langlopende schulden ultimo 2016, zie overzicht 1.7 in de geconsolideerde jaarrekening.

1.15 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2016

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN**13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning**

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	91.718.706	93.286.683
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	19.401.462	19.564.574
Opbrengsten Wmo	10.918.644	12.934.345
Overige zorgprestaties	954.886	746.331
Totaal	<u>122.993.698</u>	<u>126.531.933</u>

Toelichting:

De opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning zijn gedaald door lagere opbrengsten uit de WMO. De daling van de WMO opbrengsten komt volledig voor rekening van lagere opbrengsten hulp bij huishouden (verlies contract BUCH voor HbH-1 en een terughoudende toekenning van HbH bij de overige gemeenten). De daling van de WMO opbrengsten wordt nog deels gecompenseerd door de transitie van de ondersteuning vanuit de Wlz naar de WMO in 2016. Gecorrigeerd voor deze transitie vertonen de opbrengsten Wlz een bescheiden groei. De opbrengsten Zvw worden positief beïnvloed door een voortgaande groei van de wijkverpleging. De positieve ontwikkeling bij de wijkverpleging wordt tenietgedaan door een tegenvallende operationele ontwikkeling bij de GRZ. Bij de overige zorgprestaties is sprake van een sterke voorgaande groei bij het product eerste lijns verblijf.

14. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Subsidie Eerstelijnsverblijf	2.076.371	848.555
Subsidie ESF / stagefonds	442.122	471.584
Subsidie Mantelzorg	312.673	132.580
Subsidie sectorplannen VBZ	296.703	-
Subsidie praktijkleren	218.767	290.115
Vodi Zorgverzekeraars	67.609	95.720
Subsidie zorginfrastructuur	454.761	441.406
Overige subsidies	87.331	244.139
Totaal	<u>3.956.337</u>	<u>2.524.099</u>

Toelichting:

Zie voor de opmerkingen inzake subsidies toelichting van de geconsolideerde jaarrekening.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Opbrengst huur en serv.kosten SWZ	4.384.313	4.331.778
Facilitaire dienstverlening	2.081.779	1.869.580
Opbrengst commerciële verhuur en servicekosten	697.428	736.998
Opbrengsten SenZ	439.286	369.399
Interne doorbelastingen	390.000	421.622
Uitleen personeel	175.671	430.575
Overige opbrengsten	1.532.614	700.736
Totaal	<u><u>9.701.091</u></u>	<u><u>8.860.688</u></u>

Toelichting:

Opbrengsten huur en service kosten SWZ (Scheiden Wonen Zorg) hebben betrekking op de verhuur van de woningen en doorbelastingen van de service kosten aan de cliënten die geen recht hebben op vergoeding voor zorg met verblijf. Opbrengsten uit de facilitaire dienstverlening bestaan voornamelijk uit opbrengsten restaurant (verkoop van de maaltijden van € 1,6 mln). De interne doorbelastingen betreffen dienstverlening van ViVa! Zorggroep aan haar dochters. Deze dienstverlening bestaat onder andere uit kosten voor het management, huur, onderhoud en administratie. De doorbelastingen zijn vastgelegd in een door de beide partijen goedgekeurde dienstverleningsovereenkomst.

LASTEN

16. Personeelskosten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Lonen en salarissen	74.056.489	73.376.473
Sociale lasten	11.804.517	11.719.466
Dotatie voorziening ORT	2.783.540	-
Pensioenpremie	5.541.002	5.665.615
Opleidings- en bijscholingskosten	955.774	585.061
Andere personeelskosten	928.546	1.085.729
Reiskosten	737.236	746.702
Subtotaal	<u>96.807.104</u>	<u>93.179.046</u>
Personeel niet in loondienst	6.614.221	8.306.033
Totaal personeelskosten	<u><u>103.421.325</u></u>	<u><u>101.485.079</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
WLZ	1.192	1.243
WMO	460	548
ZVW	328	294
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>1.980</u></u>	<u><u>2.085</u></u>

ViVa! Zorggroep heeft in 2015 en 2016 geen personeelsleden in dienst gehad die buiten Nederland werkzaam zijn geweest.

Toelichting:

Totale personeelskosten zijn met € 2 mln gestegen t.o.v. 2015. Deze stijging kan voor € 2,8 mln verklaard worden door het opnemen van de voorziening voor ORT- nabetaling verplichting over de afgelopen 5 jaar (2012-2016) als gevolg van de rechterlijke uitspraak dat in CAO-VVT opgenomen is. De CAO-stijging van de salarisvergoedingen waarmee ook de sociale lasten gestegen zijn, veroorzaken een stijging van € 0,9 mln, de resterende stijging hangt samen door hogere kosten van opleidingen en bijscholing (€ 0,4 mln). Hier tegenover staat de daling van de inhuur van het personeel met bijna € 1,7 mln. door een terughoudende inzet van uitzendkrachten.

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	7.313.420	7.330.685
Totaal afschrijvingen	<u>7.313.420</u>	<u>7.330.685</u>

18. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	-	6.058
Totaal	<u>-</u>	<u>6.058</u>

Toelichting:

In 2015 is er een waardevermindering opgenomen voor de kunstcollectie van De Marke.

19. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.235.469	7.279.516
Algemene kosten	5.560.597	6.328.528
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.495.727	2.335.751
	<u>15.291.793</u>	<u>15.943.795</u>
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.795.601	2.694.327
- Energiekosten gas	1.271.033	1.092.613
- Energiekosten stroom	783.164	900.902
- Energie transport en overig (water)	197.650	160.541
Subtotaal	<u>5.047.448</u>	<u>4.848.383</u>
Huur en leasing	7.696.938	7.583.006
Totaal overige bedrijfskosten	<u>28.036.179</u>	<u>28.375.184</u>

Toelichting:

De overige bedrijfskosten vertonen een daling van € 0,34 mln. Deze daling kan toegeschreven worden aan het terug dringen van de algemene kosten met ruim € 0,7 mln. Tegelijkertijd is er een stijging van onderhouds- en energiekosten zichtbaar.

20. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Rentebaten	15.991	18.104
Resultaat deelnemingen	<u>215.650</u>	<u>10.476</u>
Subtotaal financiële baten	231.641	28.580
Rentelasten	-1.438.501	-1.486.256
Lasten financial lease	-1.147.668	-1.187.455
Resultaat deelnemingen	<u>-6.611</u>	<u>-149</u>
Subtotaal financiële lasten	-2.592.780	-2.673.860
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-2.361.139</u></u>	<u><u>-2.645.280</u></u>

Toelichting:

De onder financiële baten opgenomen resultaat deelneming heeft betrekking op het resultaat van deelneming JGZ. Onder de rentelasten opgenomen resultaat deelneming heeft betrekking op de negatieve resultaten van deelnemingen Sensia €104 en ViVa! Vast € 6.506.

21. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet zakelijke grondslag.

De bezoldiging van bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 22 van de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

22. Gebeurtenissen na balansdatum

De Raad van Toezicht van ViVa! Zorggroep heeft naar aanleiding van de tegenvallende resultaten over 2016 het functioneren van de Raad van Bestuur begin 2017 geevalueerd. Hierbij heeft de Raad van Toezicht besloten (tijdelijk) terug te keren naar een model met een éénhoofdige Raad van Bestuur. Dit heeft in het tweede kwartaal van 2017 geleid tot het vertrek van de heer Krul als lid van de Raad van Bestuur.

Het negatieve resultaat over 2016 van ViVa! Zorggroep heeft ertoe geleid dat ViVa! Zorggroep in 2016 niet aan al haar convenanratio's heeft voldaan. Ter zake wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in de toelichting op de balans (onderdeel financiële instrumenten - liquiditeitsrisico). Op grond van de gerealiseerde tussentijdse resultaten 2017, de positieve resultaatprognose voor geheel 2017 en de verwachte positieve liquiditeitsontwikkeling heeft ViVa! Zorggroep van al haar banken een waiver ontvangen voor het niet voldoen aan de convenanratio's ultimo 2016.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting ViVa! Zorggroep heeft de jaarrekening 2016 opgemaakt en onder voorbehoud vastgesteld in de vergadering van 7 september 2017.

De raad van toezicht van de Stichting ViVa! Zorggroep heeft de jaarrekening 2016 onder voorbehoud goedgekeurd in de vergadering van 7 september 2017.

Het voorbehoud is gelegen in het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring van de accountant van ViVa! Zorggroep voor 30 september 2017. Het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring is op zijn beurt afhankelijk van het verkrijgen van een vrijstelling (waiver) voor het voldoen aan de bankconvenanten door ViVa! Zorggroep van haar banken voor 30 september 2017. Als aan deze voorwaarden is voldaan dan wordt de jaarrekening geacht onvoorwaardelijk te zijn vastgesteld en goedgekeurd.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling opgenomen onder de toelichting op het eigen vermogen, in paragraaf 1.12.8.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

de heer drs. L.E.F. van Ruth
Raad van Bestuur

de heer drs. M.J. Hartvelt
voorzitter Raad van Toezicht

de heer H.P.S. Baks
lid Raad van Toezicht

de heer drs. P.A. van den Brom
lid Raad van Toezicht

de heer J.C. Dekker
lid Raad van Toezicht

mevrouw M.G. Wats, arts MBA
lid Raad van Toezicht

2 OVERIGE GEGEVENS

2 OVERIGE GEGEVENS

2.1 Nevenvestigingen

Stichting ViVa! Zorggroep heeft geen nevenvestigingen.

2.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting ViVa! Zorggroep

Verklaring betreffende de jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting ViVa! Zorggroep (hierna 'de stichting') te Heemskerk (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting ViVa! Zorggroep per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
- 2 de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2016; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling controleprotocol WNT 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting ViVa! Zorggroep zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in jaarrekening opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarrekening andere informatie, die bestaat uit:

- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie een materiële afwijking bevat:

In afwijking van Titel 9 Boek 2 BW ontbreekt het bestuursverslag. Om die reden doen wij geen uitspraak over het bestuursverslag.

Uitgezonderd het effect van het voorgaande zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de RvW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting ViVa! Zorggroep is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi. In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de Raad van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 28 september 2017

KPMG Accountants N.V.

E.P. van Driel RA